

Obsah

Předmluva autora	VII
1. Člověk v tržním systému	1
1.1 Ekonomie – věda o lidském jednání	1
1.2 Racionální jednání v podmínkách vzácnosti	3
1.3 Vlastní zájem a společný prospěch	9
1.4 Tržní systém	12
1.5 Funkce cen	14
1.6 Ekonomický koloběh	16
Shrnutí	17
Klíčové pojmy	18
2. Chování spotřebitele: užitečnost a poptávka	19
2.1 Celkový užitek a mezní užitek	19
2.2 Spotřebitelův přebytek	22
2.3 Poptávka	23
2.4 Zákon klesající poptávky – důchodový a substituční efekt	25
2.5 Poptávka v krátkém a v dlouhém období	26
2.6 Elasticita poptávky	27
2.7 Změny poptávky	29
2.8 Tržní poptávka a poptávka po statku jednoho prodávajícího	31
Shrnutí	33
Klíčové pojmy	34
Otázky a příklady	34
3. Chování výrobce: náklady a nabídka	36
3.1 Utopené náklady	36
3.2 Náklady příležitosti	37
3.3 Ekonomické náklady a ekonomický zisk	39
3.4 Změna nákladů	41
3.5 Zastavení činnosti	42

3.6	Odchod z trhu	44
3.7	Nákladová funkce firmy	44
3.8	Optimální objem produkce (rovnováha firmy)	48
3.9	Nabídka firmy v krátkém období	50
3.10	Nabídka firmy v dlouhém období – dlouhodobá rovnováha firmy	52
3.11	Změny nabídky	54
3.12	Tržní nabídka	55
	Shrnutí	58
	Klíčové pojmy	59
	Otázky a příklady	59
4.	Tržní rovnováha a efektivnost	61
4.1	Tržní rovnováha a její dosahování	61
4.2	Efektivnost tržní rovnováhy	64
4.3	Změny rovnováhy	65
	Shrnutí	68
	Klíčové pojmy	68
	Otázky a příklady	68
5.	Směna a specializace	71
5.1	Směna a bohatství	71
5.2	Specializace a směna na základě absolutních výhod	72
5.3	Specializace a směna na základě komparativních výhod	74
	Shrnutí	77
	Klíčové pojmy	77
	Otázky a příklady	77
6.	Nedokonalé trhy	79
6.1	Dokonalé a nedokonalé trhy	79
6.2	Odlišování (diferenciace) produktu	82
6.3	Mezní příjem a cenová tvorba	83
	Shrnutí	86
	Klíčové pojmy	86
	Otázky a příklady	86
	Dodatek: Cenová diskriminace	88
	Shrnutí dodatku	91
	Klíčové pojmy dodatku	91
	Otázky k dodatku	91
7.	Omezování konkurence	92
7.1	Otevřené trhy	92
7.2	Cech	96

7.3 Ochrana hospodářské soutěže	98
7.4 Antidumpingová politika	100
7.5 Monopol	103
7.6 Regulace monopolní ceny	105
7.7 Přirozený monopol	108
Shrnutí	109
Klíčové pojmy	110
Otázky a příklady	110
8. Zásahy státu do cen	112
8.1 Cenový strop (maximální cena)	112
8.2 Spotřební daň	117
8.3 Subvence k ceně	119
Shrnutí	122
Klíčové pojmy	122
Otázky a příklady	123
9. Poptávka po výrobních faktorech	125
9.1 Výrobní faktory	125
9.2 Produkční funkce a zákon klesajících výnosů	126
9.3 Poptávka po výrobním faktoru	129
9.4 Volba výrobní techniky a technická substituce	133
Shrnutí	135
Klíčové pojmy	136
Otázky a příklady	136
10. Nabídka práce a trh práce	138
10.1 Nabídka práce	138
10.2 Nominální a reálné zvýšení mzdy	141
10.3 Trh práce	142
10.4 Lidský kapitál	146
Shrnutí	148
Klíčové pojmy	148
Otázky	149
11. Nezaměstnanost	150
11.1 Míra nezaměstnanosti	150
11.2 Nezaměstnanost frikční, strukturální a cyklická	152
11.3 Nezaměstnanost dobrovolná a nedobrovolná	154
Shrnutí	160
Klíčové pojmy	161
Otázky a příklady	161

12. Kapitál a úrok	163
12.1 Kapitál a investice	163
12.2 Úrok a míra časové preference	166
12.3 Nominální a reálná úroková míra	168
12.4 Trh zapůjčitelných fondů (trh kapitálu)	169
Shrnutí	172
Klíčové pojmy	173
Otázky a příklady	173
13. Investiční rozhodování a podnikání	174
13.1 Aktiva	174
13.2 Cena perpetuity	175
13.3 Cena anuity – dnešní hodnota budoucích výnosů	178
13.4 Míra výnosu	180
13.5 Riziko a míra výnosu	181
13.6 Podnikatel	183
Shrnutí	185
Klíčové pojmy	186
Otázky a příklady	186
14. Externality	187
14.1 Negativní externality	187
14.2 Pozitivní externality	188
14.3 Externalita – porušení práva	189
14.4 Vlastnická práva a Coaseho teorém	191
Shrnutí	193
Klíčové pojmy	193
Otázky a příklady	193
15. Volné zdroje, volné statky a veřejné statky	195
15.1 Volné zdroje	195
15.2 Volné statky	198
15.3 Veřejné statky	201
Shrnutí	203
Klíčové pojmy	203
Otázky	203
16. Veřejná volba	205
16.1 Volba mezi veřejnými a soukromými statky	205
16.2 Racionální neznalost	207
16.3 Zájmové skupiny	209

Shrnutí	212
Klíčové pojmy	212
Otázky	213
17. Domácí produkt	214
17.1 Hrubý a čistý domácí produkt	214
17.2 Nominální a reálný domácí produkt	219
17.3 Domácí produkt jako přidaná hodnota	221
17.4 Agregátní výdaje a domácí produkt	223
17.5 Úspory z HDP	227
17.6 Veřejný sektor	227
17.7 Zahraniční obchod	228
Shrnutí	230
Klíčové pojmy	231
Otázky a příklady	231
18. Spotřeba a investice	232
18.1 Spotřební funkce	232
18.2 Plánované investice a rovnovážný HDP	234
Shrnutí	236
Klíčové pojmy	236
Otázky a příklady	236
19. Peníze a poptávka po peněžních zůstatcích	238
19.1 Proč vznikly peníze	238
19.2 Peníze – prostředek směny	240
19.3 Peněžní zůstatky – likvidní aktivum	243
19.4 Transakční a opatnostní zůstatky	246
19.5 Peněžní zůstatky a úroková míra	248
Shrnutí	249
Klíčové pojmy	250
Příklady	250
20. Bankovní soustava, tvorba peněz a trh peněz	251
20.1 Banky s částečnými rezervami a tvorba peněz	251
20.2 Peněžní zásoba a její změny	253
20.3 Rovnováha trhu peněz	253
Shrnutí	256
Klíčové pojmy	257
Příklad	257

21. Agregátní poptávka, agregátní nabídka a potenciální produkt	258
21.1 Agregátní poptávka	258
21.2 Agregátní nabídka a potenciální produkt	261
21.3 „Šoky“ ze strany poptávky	264
21.4 „Šoky“ ze strany nabídky	267
Shrnutí	269
Klíčové pojmy	270
Příklady	270
22. Hospodářský cyklus	271
22.1 Fáze hospodářského cyklu	271
22.2 Příčiny hospodářských cyklů	272
Shrnutí	274
Klíčové pojmy	275
Otázky	275
23. Hospodářský růst	276
23.1 Mýtus poptávky	276
23.2 Hospodářský růst a přírodní zdroje	277
23.3 Akumulace kapitálu	279
23.4 Velikost trhu	280
23.5 Hospodářský růst a společenský systém	282
Shrnutí	285
Klíčové pojmy	286
Otázky	286
24. Inlace	287
24.1 Měření inlace	288
24.2 Inlace a přerozdělování	290
24.3 Zamlžení cenových informací	292
24.4 Poptávková inlace	293
24.5 Nákladová inlace	295
24.6 Inflační očekávání a setrvačná inlace	298
Shrnutí	299
Klíčové pojmy	300
Otázky	300
25. Měnový kurz	301
25.1 Měnový kurz a měnový trh	301
25.2 Teorie parity kupní síly – absolutní verze	304
25.3 Teorie parity kupní síly – relativní verze	306
25.4 Intervence státu do měnového kurzu	307
25.5 Režimy stabilního kurzu	308

Shrnutí	309
Klíčové pojmy	309
Otázky	310
Dodatek: Měnová krize	310
Shrnutí dodatku	311
26. Platební bilance	312
26.1 Charakteristika platební bilance	312
26.2 Rovnováha platební bilance	315
26.3 Finanční účet platební bilance	317
26.4 Bilance zboží a služeb	317
26.5 Zahraniční dluh	320
Shrnutí	322
Klíčové pojmy	323
Otázky	323
27. Státní rozpočet	325
27.1 Veřejné rozpočty a státní rozpočet	325
27.2 Byrokracie a bujení státního rozpočtu	327
27.3 Přerozdělování	333
27.4 Daně, šedá ekonomika a Lafferova křivka	336
27.5 Tendence k rozpočtovým schodkům	339
27.6 Rozpočtový schodek a vládní půjčky	341
27.7 Rozpočtový schodek a efekt vytěšňování	345
27.8 Rozpočtový schodek a fikce „obědu zdarma“	345
Shrnutí	348
Klíčové pojmy	349
Otázky	349
28. Měnová politika	350
28.1 Nezávislost centrální banky	350
28.2 Cíle a nástroje měnové politiky	352
28.3 Slučitelnost cílů měnové politiky	353
28.4 Aktivistická měnová politika	356
28.5 Pravidlo stálého měnového růstu (měnové cílování)	358
28.6 Inflační cílování	359
Shrnutí	360
Klíčové pojmy	361
Otázky a příklady	361
Jmenný rejstřík	363
Věcný rejstřík	365